

Proeftuin Zwaagdijk onderzoekt knolcyperus

Drie jaar doet Proeftuin Zwaagdijk onderzoek naar knolcyperus op een besmet perceel in Drenthe. Zestien middelen of combinaties van middelen worden onderzocht op hun werking. Er is duidelijk verschil, maar een oplossing is er nog niet, zagen de kwekers die het proefveld vorige week vrijdag bezochten.

Een scherpe grens tussen ontsmet met Monam en onbesmet (rechts). Rechtsachter en linksachter is wel het begin van de werkgang zichtbaar.

juni is de eerste bespuiting uitgevoerd, in juli de tweede. De derde bespuiting heeft afgelopen week plaatsgevonden. Eventueel volgt half september een vierde bespuiting. "We beoordelen of dat zinvol is", zegt onderzoeker Frank Kreuk van Proeftuin Zwaagdijk. "Als er geen hergroei is, dan is het niet nodig."

MONAM

Op de veldjes worden bekende gewasbeschermingsmiddelen getest, maar ook nieuwe middelen en combinaties van middelen. Verder is Basamid gebruikt vanwege de bekende goede doding van onkruiden. Ook is een stuk ontsmet met Monam, in de maximale dosering van 750 liter per hectare. Monam biedt op het eerste gezicht het meeste perspectief. De grens tussen "behandeld" en "onbehandeld" is haarscherp. Voorwaarde is

echter dat de behandeling uiterst nauwkeurig wordt uitgevoerd. Bij de inzet van elke werkgang is de werking onvoldoende geweest, waarschijnlijk doordat de machine nog niet de juiste diepte had bereikt. Aan het begin van elke werkgang groeit toch knolcyperus. Ook lijkt het of de werkgangen elkaar niet genoeg hebben overlapt.

NIJEUW KNOLETJES

Knolcyperus laat zich niet gemakkelijk doodspuiten. De meeste middelen kunnen de plant wel raken en doden, maar de wortelstokken hebben 'filters', de het transport van het middel naar het eind van de wortelstok tegenhouden. Daardoor blijven de nieuwe knolletjes ongedeed. "De kunst van het bestrijden is daarom vooral om de vorming van het nieuwe knolletje voor te zijn", zegt Kreuk.

Herken knolcyperus

Knolcyperus (*Cyperus esculentus*) overwintert als donkerkleurig, harig knolletje van ongeveer een centimeter doorsnee. Vanaf half mei groeit daaruit een wortelstok tot vlak onder de oppervlakte. Dan vormt zich een plant die 30 tot 80 centimeter hoog kan worden. De stengel is driekantig. De smalle bladeren zijn aan de bovenkant frisgroen, de onderkant is grijsgroen. Kenmerkend voor knolcyperus is dat het mogelijk is om de bladeren tot de wortels af te pellen zonder dat ze breken. De plant is ook herkenbaar aan het roze voetje en de zijdelings groeiende wortels. Knolcyperus bloeit van juli tot oktober op een driehoekige stengel, maar vormt geen kiemkrachtig zaad. Uitbreiding gebeurt via nieuwe wortelstokken, die tot een meter lang worden. Hieraan groeien nieuwe plantjes of knolletjes. Onder ideale omstandigheden kan een plant in één groeiseizoen tot 200 planten en 8.000 knollen vormen. De knolletjes kunnen zeker tien jaar overleven.

Knolcyperus bloeit wel, maar vormt geen kiemkrachtig zaad.

De wortels en wortelstokken. De vette verdikkingen worden de nieuwe knolletjes. Onderaan zijn twee oude (bruine) knolletjes zichtbaar.

TEKST HARMIA DRENTH

SCHOON OPLEVEREN

Het perceel, tussen Beilen en Westerbork, is besmet geraakt via een klein partijtje laliebollen. De bollen zijn gespoeld, de spoelgrond is na verloop van tijd teruggebracht op het perceel. Daardoor is het stuk grond volledig besmet. Inmiddels is het van een investeerder, die het drie jaar beschikbaar stelt voor onderzoek. De enige eis: na het onderzoek schoon opleveren.

Dat wordt wellicht een probleem. De blokken met verschillende behandelingen laten duidelijk grote verschillen in werking van de middelen zien, maar geen enkel veldje is vrij van knolcyperus. De veldjes zijn tot nu toe drie keer bespoten. In juni kwam het onkruid op. Half